

Voorjaarsnota 2005

Utrecht, april 2005

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Hoofdstuk 1: Doorpakken	4
Hoofdstuk 2: Financieel perspectief 2005-2008	7
Hoofdstuk 3: Efficiency en kwaliteit van de organisatie	10
Hoofdstuk 4: Beleidsontwikkelingen	12
Hoofdstuk 5: Coalitieakkoord	22
Hoofdstuk 6: Stimuleringsfonds	24
Hoofdstuk 7: Samenvatting/afweging	25
Bijlage Onvermijdbare uitgaven	27

Voorwoord

Voor u ligt de tweede voorjaarsnota in deze collegeperiode. Met de voorjaarsnota wordt beoogd U input te leveren voor een eerste politieke gedachtewisseling op hoofdlijnen van beleid ter voorbereiding van de Programmabegroting 2006. Vanzelfsprekend zullen hierbij ook de financiële kaders worden betrokken.

In Hoofdstuk 1 geven wij een vergezicht naar beleidsmatige en strategische ontwikkelingen waar wij van verwachten dat we daar de komende jaren mee te maken zullen krijgen. In Hoofdstuk 3 en 4 geven we concreet aan welke activiteiten we willen ontplooiën om ons regulier beleid naar behoren uit te kunnen voeren. In Hoofdstuk 3 en 4 wordt ook aangegeven welke extra middelen nodig zijn voor de beschreven activiteiten. De hiervoor beschikbare middelen zijn aangeduid in hoofdstuk 2 “financieel perspectief”.

De beschikbare middelen vloeien onder meer voort uit een positieve bijstelling van de ramingen van de motorrijtuigenbelasting en het provinciefonds en een aantal incidentele middelen. Daarmee hebben we de mogelijkheid een aantal strategische keuzes te maken, de uitvoering op een aantal fronten te versnellen en de organisatie verder te verbeteren.

En last but not least brengen we u uiteraard op de hoogte van de stand van zaken van de uitvoering van het coalitieakkoord. En daaruit blijkt dat we goed op koers zijn.

Gedeputeerde Staten

Hoofdstuk 1. Doorpakken

1.1 Omgaan met ontwikkelingen en onzekerheden

Ontwikkelingen om ons heen, zowel maatschappelijk inhoudelijk als bestuurlijk, hebben invloed op de positie van Utrecht of kunnen op termijn een rol van betekenis gaan spelen. Het is voor ons de kunst om daar goed en tijdig op te anticiperen en na te gaan welke kansen en bedreigingen ermee gepaard gaan. Uiteraard voor zover het binnen onze mogelijkheden en handelingsruimte past.

De ‘lagen’ in ons beleid, zoals water, bodem, landschap, infrastructuur en misschien wel de belangrijkste de “menselijke laag”, zijn allemaal in beweging, zij het met verschillende snelheden. In de cyclus van strategische plannen, die eind 2004 is voltooid, wordt voor de komende jaren beleidsmatig al ingespeeld op enkele trends en ontwikkelingen. We noemen er een paar.

De internationale concurrentie neemt toe en nieuwe economische hotspots zoals oost Europa en China dienen zich aan. Dit vereist innovatie en heroriëntatie op economisch gebied. En dat overigens met een verouderende en afnemende beroepsbevolking in de provincie in het vooruitzicht. Met de Taskforce Innovatie en de reconstructie van het Valleigebied hebben we daar reeds stappen in gezet.

De maatschappij verandert in een netwerksamenleving en de individualisering zorgt onder andere voor extra mobiliteit. De druk op de woningmarkt wordt jaarlijks hoger en onder andere daardoor de verstedelijkingsdruk richting natuur en landschap. Zowel de woningbouwopgave voor de langere termijn, waarover (in Noordvleugelverband) de minister in 2006 tot afspraken wil komen, als de wateropgave, zoals bijvoorbeeld de bergingslocaties) en het behoud van cultuurhistorie (landschappen en erfgoed) zijn voor ons speerpunten van de komende tijd.

In sociaal opzicht zijn de vergrijzing en de daaraan verbonden toenemende zorgvraag en de ruimtelijke segregatie op basis van etniciteit en leeftijd opvallende ontwikkelingen, die zich steeds nadrukkelijker in onze provincie laten gelden. Met onze sociale agenda, projecten als Wel Thuis en Ondiep en regionale huisvestingsafspraken dragen wij bij aan het oplossen van de problemen die zich door de ontwikkelingen voordoen.

Met de vaststelling van de strategische plannen heeft ons beleid voor de nabije toekomst duidelijk vorm gekregen. De uitvoering van het Streekplan, het Strategisch Mobiliteitsplan, het Milieubeleidsplan, het Waterhuishoudingsplan, de Sociale Agenda, het Economisch beleidsplan, het Cultuurprogramma, het Actieplan recreatie en toerisme heeft een belangrijke impact. Toch is een meer lange termijnstrategie van belang en in ontwikkeling als een natuurlijk verlengstuk van de bestaande plannen. Dit wordt ondersteund door de uitkomsten van het medewerkers-tevredenheidsonderzoek (MTO), dat onder het personeel van de provincie is gehouden; hieruit bleek dat een duidelijke visie als een houvast gewenst is. Daarom ook speelt strategie in het ontwikkelingstraject van het management volgens het INK model een belangrijke rol. Het trendmatig doortrekken van bestaande ontwikkelingen geven enige zekerheid maar mogen niet als vanzelfsprekend worden beschouwd. We zullen voor de langere termijn meer rekening houden met onzekerheden die daaraan verbonden zijn. Dit vraagt om een voortdurende strategische agendering, zowel als het gaat om inhoudelijke vraagstukken als bestuurskundige vraagstukken. Kernelement daarin is te blijven benoemen hoe we voor de samenleving in ons gebied een toegevoegde waarde kunnen blijven leveren? Uitgangspunten daarbij zijn verwoord in de Presterende Provincie, waarbij onze competenties met zowel een verbindend als een presterend karakter staan beschreven. Strategische agendering helpt ook waar nodig te prioriteren omdat middelen slechts eenmaal uitgegeven kunnen worden.

Enkele voorbeelden van strategische vraagstukken zijn de toekomst van het landelijk gebied, de prioritering van investeringen in het landschap, de cultuur(historie), de infrastructuur en de zorg (sociale structuur). Ook de vraag hoe we, gegeven de specifieke kwaliteiten, om willen gaan met de verstedelijkingsdruk, met name ten aanzien van de woningbouwopgave voor de periode na de Streekplan is essentieel.

Dit alles resulteert in een concrete agenda met consequenties voor beleid en investeringen voor de komende jaren.

Nadruk op uitvoering blijft

Om de uitdagingen in de provincie aan te gaan, hebben we gekozen voor meer nadruk op uitvoering. Uitvoering door ons zelf als het gaat om de diverse meerjarenprogramma's die aan de strategische plannen zijn verbonden en de Agenda 2010-projecten. Maar ook initiëren en ondersteunen van structuurversterkende uitvoeringsprojecten van derden, bijvoorbeeld door bijdragen uit het Stimuleringsfonds. Vanuit het Stimuleringsfonds hebben we in 2005 de jeugdzorg en het jeugdbeleid, de renovatie van de molens in de provincie, de versterking van de economie (Taskforce Innovatie), en mogelijk de herinrichting van de Nedereindse Plas een impuls gegeven. Ook voor stedelijke vernieuwing en grondbeleid zijn middelen gereserveerd.

1.2 Vernieuwde positionering en rolopvatting

In het algemeen zijn de bestuurlijke grenzen in Europa aan het vervagen. Centrale wetgeving, partnerships, aanbestedingsregelingen, regiovorming en dergelijke geven aan dat nationale grenzen voor de afzonderlijke lidstaten en de inliggende provincies en andere regiobesturen niet meer zo hard zijn.

Ook wij doen er goed aan breed georiënteerd te zijn. Hoewel nog veel Europese geldstromen en uitvoeringsregelingen via de nationale overheden verlopen, zal de 'Europeanisering' in de toekomst nog aanwijsbaarder worden.

In eigen land is een opschaling van de maatschappelijke problemen zichtbaar. Er zijn forse interprovinciale vraagstukken zoals de toekomst van het Groene Hart, de internationale economische concurrentiepositie en bereikbaarheid.

Door onder andere deze vraagstukken en de discussies over - en behandeling van de nieuwe wet gemeenschappelijke regelingen (WGR-plus) is er meer aandacht voor de vraag op welke schaal het openbaar bestuur georganiseerd moet zijn om de problematiek snel en effectief aan te pakken. En belangrijker nog waar welke bevoegdheden, middelen en verantwoordelijkheden moeten (komen te) liggen. Ook de provinciale grenzen mogen niet buiten de discussie blijven. In het rapport van de commissie Geelhoed zijn overigens al concrete opties geschetst. Wij kunnen ons daarin vinden. Tenslotte is ook op lokaal niveau opschaling zichtbaar. Steeds meer gemeenten kiezen ervoor na te gaan of een efficiënter bestuur en organisatie mogelijk is om de vaak grensoverschrijdende problemen ter hand te nemen. In het geval van de Heuvelruggemeenten heeft dat geleid tot het besluit om te komen tot een nieuwe gemeente.

Het domein waarin de provincie en gemeenten actief zijn, is dus niet uniek. Ook niet omdat veel belangenorganisaties, bedrijven en instellingen direct belanghebbend zijn. De handelingsruimte van de provincie is per onderwerp sterk verschillend.

In financieel opzicht verkeren wij in een gezonde positie. Het valt echter niet uit te sluiten dat wanneer de Rijksbegroting onder druk blijft staan, de ingezette decentralisatie van rijkstaken grotere financiële verantwoordelijkheden maar ook risico's met zich meebrengen. Net als in het verleden zullen we er alles aan doen om de mogelijk negatieve gevolgen op een degelijke manier te verwerken.

De vervagende grenzen en de maatschappelijk vaak complexe problemen vragen om een aangepaste rolopvatting. We zijn zichtbaar actiever in onze opstelling in de richting van gemeenten en andere partners. Vanuit het gedachtegoed van de 'presterende provincie' vervullen wij meer de agendasettende rol. Duidelijke voorbeelden daarvan zijn Agenda 2010, Wel Thuis, de verbetering van de leefbaarheid van de kleine kernen. Ook initiëren en faciliteren wij meer bovenlokale probleemgerichte projecten als het Hart van de Heuvelrug, De Nieuwe Hollandse Waterlinie en Luteijn.

De samenwerking in de NV-Utrecht, waarbij naast het Bestuur Regio Utrecht, gewest Eemland, de gemeenten Utrecht en Amersfoort, maar ook Hilversum en de Gooi en Vechtstreek betrokken zijn, heeft zijn eerste vruchten afgeworpen; de regio is meer op de kaart gekomen en heeft bestuurlijke

ruimte geboden om mee te draaien in grootschalige programmavorming op het gebied van verstedelijking en infrastructuur (in 2005 staat de pré-verkenning Ring Utrecht en Driehoek-A1-A27-A28 centraal). Vanwege de duidelijke samenhang in het gebied vinden wij dit een wenselijk samenwerkingsverband.

Overigens voor wat betreft verkeer en vervoer maken beleidsmatige en juridische veranderingen t.a.v. bijvoorbeeld beprijzing en exploitatie OV dat wij daar ook in het komende jaar aandacht moeten hebben voor de betekenis ervan voor de provincie.

We werken ook aan een beter openbaar bestuur door enerzijds de kwaliteit en de voortgang van ons eigen functioneren te beschouwen en anderzijds dat van lokale besturen (begeleiden kwaliteitsmetingen lokaal bestuur). De monitor naar de voortgang van het coalitieakkoord ('Halverwege') laat zien dat we in veel gevallen in de pas lopen.

Na twee jaar dualisme hebben we opdracht gegeven de werkwijze van PS, statencommissie en GS en de daarbij behorende nieuwe rollen, onderlinge verhoudingen en posities te evalueren. We zullen al in 2005 starten met de implementatie van de uitkomsten daarvan.

Gebieds- of regiocoördinatie helpt daarbij en zorgt voor meer inzicht in een betere relatie met het bestuur van de regio's en de gemeenten.

Met de inzet op een meer ontwikkelingsgerichte ruimtelijke ordening zijn we ook een nieuwe weg ingeslagen. De projecten die zijn opgenomen in het Meerjarenactieprogramma van het Streekplan, zoals het nieuwe regionale bedrijventerrein in Woerden of de binnenstedelijke transformatie van Utrecht en Amersfoort lenen zich goed voor en passen ook in de filosofie van de aanstaande nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening. Ontwikkelingsplanologie en strategieontwikkeling zullen bijdragen aan een creatievere en een meer ondernemende provincie(medewerkers).

1.3 Doelmatige en effectieve organisatie

In 2004/5 hebben de processen tot efficiencyverbetering en taakoriëntatie (Kwatta I en Kwatta II) een stempel gedrukt op de ontwikkeling en het functioneren van de organisatie. Wij constateren met tevredenheid dat deze organisatiereducties zonder aanmerkelijke haperingen zijn doorgevoerd.

Wij realiseren ons dat de druk op de organisatie daarmee is toegenomen. Tegelijkertijd dienen wij nog te voldoen aan de opdracht van provinciale staten om nader inzicht te bieden in de overhead van de organisatie, de wenselijke omvang van de PSD en in samenhang daarmee de overhead bij de vakdiensten en de huisvesting.

Deze vragen raken het sturingsconcept van de organisatie. Wij realiseren ons dat anno 2005, ongeveer acht jaar nadat de huidige organisatie-opzet is ontworpen, een kritische analyse van dit concept en de manier waarop dit is vormgegeven wenselijk is, mede in het licht van actuele ontwikkelingen in overheidsorganisaties en bij onze provincie in het bijzonder. Wat dit laatste betreft denken wij specifiek aan de indringende noodzaak om "muren" van organisatie-eenheden te overstijgen in projectmatige werkvormen en aan de urgentie om het denken in polariteiten van centraal/decentraal uit te bannen. Uiteraard moet daarbij de strategische positie van ons provinciebestuur voor de toekomst leidend zijn.

Om die reden willen we de opdracht van PS niet limiteren tot een simpele analyse van uit te besteden taken of een (hernieuwde) reductie van personele capaciteit. Aan de orde is de sturing van de provinciale organisatie op basis van de eigen prioriteiten, rekening houdend met actuele inzichten en ervaringen van andere provincies en gemeenten, alsmede gerelateerd aan de strategie waarover we dit jaar met u hopen tot een overeenstemming te geraken.

Wij zullen u op korte termijn een procesvoorstel doen dat erop gericht is dat in (uiterlijk) 2007 een effectieve, efficiënte en responsieve organisatie gesteld staat voor het bestuur dat dan aantreedt. De kwaliteit van de organisatie zal aldus een verdere impuls krijgen zodat we nog beter zijn toegerust om koers te houden en om door te pakken.

Hoofdstuk 2. FINANCIËEL PERSPECTIEF 2005-2008

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de financiële ontwikkelingen van de algemene middelen vanaf de besluitvorming rondom de Programmabegroting 2005. Het gaat hier om een eerste indicatie in de aanloop naar de Programmabegroting 2006. Derhalve zal niet diep worden ingaan op de achtergronden, dit zal in de Programmabegroting 2006 gebeuren. Wel geven we een korte verklaring van de ontwikkelingen.

We starten vanaf het saldo zoals we dat hebben aangegeven in de Programmabegroting 2005. In onderstaande tabel geven we in absolute getallen weer welke positieve of negatieve afwijkingen wij verwachten ten opzichte van de ramingen in Programmabegroting 2005 (- = nadelig). Deze afwijkingen werken uiteraard direct door in de beschikbare middelen. Als we vervolgens nog het saldo van de reeds in de begroting opgenomen beschikbare middelen toevoegen komen we uit op het voorlopige totaal van de extra middelen die beschikbaar zijn voor de Programmabegroting 2006.

Bij de Voorjaarsnota 2006 hopen we de posten in beeld te brengen van het coalitieakkoord die in 2008 structureel door zouden moeten lopen.

Samenvattend geeft het financieel perspectief van 2005 – 2008 het volgende beeld (x € 1.000):

Meerjarenraming 2005 – 2008	2005	2006	2007	2008
Saldo Begroting 2005 netto	0	0	0	32.438
Motorrijtuigenbelasting	2.182	2.335	2.445	2.561
Provinciefonds	626	439	360	243
Cultuurprogramma 2005-2008				-2.520
PMP 2005-2008				-2.880
Onvermijdbare uitgaven	-1.049	-834	-845	-871
Herijking reserves en voorzieningen	300	300	300	300
Herijking reserves en voorzieningen		5.000		
Vrij aanwendbaar deel algemene reserve		2.400		
Saldo stelpost nog toe te wijzen middelen vrijval nieuw beleid 2006	94	1.287	1.475	3.196
		2.000	2.000	2.000
Totaal beschikbaar	2.152	12.927	5.735	34.466

Vergeleken met de Programmabegroting 2005 is het beeld positief, er zijn meer middelen beschikbaar. Door aangepaste ramingen van de motorrijtuigenbelasting en het provinciefonds en rekening houdend met onvermijdbare uitgaven is er jaarlijks ongeveer € 2 miljoen structureel aanvullend beschikbaar. Daarbij komt nog een aantal incidentele middelen. In de volgende paragrafen wordt dit nader toegelicht.

2.2. Algemene middelen

Navolgend gaan we kort in op de belangrijkste afwijkingen in de prognoses van de algemene middelen. De algemene middelen bestaan voornamelijk uit de door de provincie te heffen opcenten op de motorrijtuigenbelasting, de uitkering uit het Provinciefonds en de renteopbrengst van de door ons belegde tijdelijk overtollige financieringsmiddelen

2.2.1. Opcenten motorrijtuigenbelasting

De opbrengst van de opcenten motorrijtuigenbelasting heeft de afgelopen jaren een stevige groei laten zien. Deze groei heeft vaak geleid tot tussentijdse positieve bijstellingen van de ramingen. Deze verhogingen werden mogelijk gemaakt door de al maar voortdurende groei van het aantal in de provincie Utrecht geregistreerde personenauto's en door de toename van het gemiddelde gewicht van

deze auto's.

In 2003 kwam er een trendbreuk door een grote vermindering van het aantal geregistreerde lease-auto's in de provincie Utrecht. De ramingen zijn hierop in de Voorjaarsnota 2004 naar beneden bijgesteld. Concreet zijn in verband met de onzekere economische situatie voorzichtige groeipercentages gehanteerd en berekend over een lager aantal auto's. Naar de inzichten van dat moment waren de ramingen reëel.

In 2004 echter bleek de werkelijke groei van zowel het aantal auto's als het gewicht toch weer behoorlijk boven de gehanteerde percentages uit te komen. Op basis van het aantal geregistreerde voertuigen per 1-1-2005 kunnen we het niveau van de ramingen in deze Voorjaarsnota 2005 derhalve naar boven bijstellen (nieuwe aantallen, vermenigvuldigd met de nog voorzichtige groeipercentages).

Hoewel het lastig te voorspellen is, lijkt het erop dat wij de nu gehanteerde groeicijfers structureel (enigszins) naar boven moeten bijstellen. We zullen daarom voor de begroting 2006 de uitgangspunten van de ramingen gaan herijken. Dit zal mogelijk tot een nieuwe, waarschijnlijk positieve, aanpassing van de inkomstenramingen leiden.

2.2.2. Provinciefonds

In de Programmabegroting 2005 is de berekende uitkering gebaseerd op de junicirculaire 2004. In dit document is de septembercirculaire van 2004 verwerkt. Hierin zijn de accressen voor de komende jaren vrijwel allemaal naar boven aangepast. Dit is de reden waarom de prognoses ten opzichte van de vigerende meerjarenbegroting moeten worden bijgesteld.

2.2.3 Algemene reserve en rekeningresultaat 2004

Naast de hiervoor genoemde meerjarige bronnen van algemene middelen is er ook een bron van algemene middelen die incidenteel van aard is. Dit betreft de vrij aanwendbare ruimte in de algemene reserve en het rekeningssaldo 2004. De minimum omvang van de reserves is bij de behandeling van de Programmabegroting 2005 opgehoogd van € 10 mln (PS-besluit 12/11/2001; B&M-17-2001) naar € 60 mln (PS-besluit 8-11-2004, PS2004BEM28). De werkelijke omvang van de algemene reserve ultimo 2004 is circa € 67,4. Hiervan is voor de komende jaren afgerond € 5 mln gereserveerd in de Voorjaarsnota 2004 (pag 38) ter dekking van in 2004 reeds toegekend nieuw beleid. Derhalve is circa € 2,4 miljoen incidenteel beschikbaar.

Daarnaast bestaat de verwachting dat het rekeningresultaat over 2004 positief zal zijn. Het rekeningresultaat zal worden toegevoegd aan de stelpost nog toe te wijzen middelen.

2.2.4 Stelpost nieuw beleid

In de vigerende begroting is structureel € 2 miljoen opgenomen voor nieuw beleid. Dit bedrag kan derhalve voor de begroting vanaf 2006 worden ingevuld.

2.2.5 Onvermijdbare uitgaven.

Daarnaast doen zich nog zaken voor die tot onvermijdbare mutaties in de uitgaven leiden. Sommige daarvan zijn reeds gemeld in Halfjaarrapportage 2004. Andere komen voort uit de budget- en afrekenregels. Daarnaast hebben zich na de samenstelling van de Programmabegroting 2005 ontwikkelingen voorgedaan of zijn zaken gebleken die leiden tot wijziging in de lasten. In totaal gaat het in 2006 om een bedrag van € 834.000. Een nadere specificatie hiervan is opgenomen in de bijlage.

2.2.6 Overige middelen

PMP 2005-2008

Eind 2004 is besloten over het PMP. Daarmee zijn ook middelen toegekend voor 2008. Een bedrag van € 2.880.000 zat nog niet in de reguliere begroting en komt nu ten laste van het begrotingssaldo van 2008.

Cultuurprogramma 2005-2008

Eind 2004 is besloten over het Cultuurprogramma 2005-2008. Daarmee zijn ook middelen toegekend voor 2008. Een bedrag van € 2.520.000 zat nog niet in de reguliere begroting en komt nu ten laste van het begrotingssaldo van 2008.

Herijking reserves en voorzieningen

Bij de herijking van reserves en voorzieningen blijkt dat enkele reserves en voorzieningen kunnen vrijvallen. Incidenteel komt hierdoor circa € 5 miljoen vrij. Bij de herijking wordt ook voorgesteld om geen rente meer toe te voegen aan reserves. De belangrijkste reden hiervoor is dat structurele rentetoevoeging kan leiden tot een overdekking binnen de bestemmingsreserves. Hierdoor komt structureel circa € 300.000 vrij.

Stelpost nog toe te wijzen middelen

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2004 is ingestemd met het instellen van een post nog toe te wijzen middelen. Daarmee wordt een deel van de beschikbare middelen in het voorbereidende stadium “in depot” te houden (als stelpost nog toe te wijzen middelen) in afwachting van de ontwikkelingen gedurende het begrotingsjaar.

Op de stelpost is bij de behandeling van de Programmabegroting 2005 reeds het nodige geput. Na aftrek van bedoelde posten, zijn van de “oude” stelpost nog de volgende bedragen beschikbaar.

	2005	2006	2007	2008	Structureel
Stand begroting 2005	789.800	1.412.300	1.475.300	3.196.300	3.696.300
OLM	240.000				
Pretty women	125.000	125.000			
Claim Maarssen	331.000				
Nog beschikbaar	93.800	1.287.300	1.475.300	3.196.300	3.696.300

Hoofdstuk 3. Efficiency en kwaliteit van de organisatie

3.1 Efficiency en taken

Inleiding

Voor de jaren vanaf 2004 zijn aanzienlijke bezuinigingstaakstellingen opgelegd. Deze bezuinigingstaakstellingen zijn als stelpost (nog te realiseren “opbrengsten”, i.c. kostenbesparingen) in de begroting opgenomen.

De bezuinigingstaakstelling kan getalsmatig en samengevat als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000

	2004	2005	2006	2007	2008
Bezuinigingstaakstelling	- 7.441	- 7.473	- 9.502	- 9.407	- 9.407

De bezuinigingen worden ingevuld door een efficiency-operatie en door een reductie van taken.

Efficiency operatie

In de eerste fase van het project is een inventarisatie gemaakt van de mogelijkheden voor efficiency en is een eerste indruk verkregen van de hoofdlijnen van de te voeren takendiscussie.

De efficiency-operatie heeft geleid tot voorstellen voor een structurele besparing van circa € 3,5 miljoen per jaar (middels reductie van ruim 61 formatieplaatsen). Eerst in augustus werd de besluitvorming afgerond. De besparingen zijn derhalve nog niet in de ramingen van de programma's verwerkt. De structurele besparing van € 3,5 miljoen wordt pas na enkele jaren volledig bereikt. Er is daarmee een incidenteel tekort van € 1,5 miljoen. Dit tekort is ten laste gebracht van de stelpost nog toe te wijzen middelen.

Takenreductie

Op 4 oktober 2004 heeft PS een besluit genomen over de takenreductie. Verdeeld over drie jaar levert de reductie op taken naar verwachting ruim € 16 miljoen op. Voor een groot deel betreft het vermindering op kosten van diverse programma's en in het verlengde hiervan wordt ook bezuinigd op de formatie met circa 10 fte. In de loop van 2005 worden alle voorgestelde maatregelen geïmplementeerd. In het bezuinigingsresultaat is rekening gehouden met vertraging in de realisatie van bezuinigingseffecten en eventuele kosten voor afvloeiing van personeel.

Realisatie

Eind 2004 is gestart met de werkelijke reductie op formatieplaatsen. Dit betekent dat de eerste medewerkers afscheid hebben genomen. In de loop van 2005 zullen de overige reducties worden gerealiseerd van zowel de efficiency operatie als de effecten van de takenreductie. Naar verwachting is medio het 4^e kwartaal 2005 een goed beeld te geven van de werkelijke effecten. Daar zal nader over worden gerapporteerd.

3.2 Kwaliteitsontwikkelingen

Een presterende provincie vereist een (ambtelijke) organisatie die zich voortdurend bezint op haar functioneren en haar werkwijzen en dus ook voortdurend in beweging zal zijn. Hiervoor bestaan interne impulsen, zoals de expliciete aandacht voor kwaliteitsverbetering, en uiteraard externe prikkels zoals deze voortvloeien uit de maatschappelijke omgeving. Maar ook technologische ontwikkelingen fungeren hierbij als stimulans.

Er is een tweetal ontwikkelingen die in dit kader op dit moment vooral de aandacht vragen, te weten:

- digitalisering van de documentaire informatievoorziening
- innovatie op het terrein van de bedrijfsvoering

Digitalisering Documentaire informatievoorziening (digiDIV).

Zowel de eigen ambities van de provincie m.b.t. uitvoering van beleid, behalen van resultaten en gebiedsgerichte aanpak, als de opgaven die het actieprogramma “Andere Overheid” biedt, stellen nieuwe eisen aan onze documentaire informatievoorziening in termen van beschikbare functionaliteiten, betrouwbaarheid, actualiteit, onderlinge samenhang en transparantie.

Op dit moment is de documentaire informatievoorziening voor deze ontwikkelingen onvoldoende toegerust. Het documentproces is nog met name op papieren documenten gebaseerd, terwijl in de praktijk informatie steeds vaker langs digitale weg wordt uitgewisseld.

De provincie wil zich, net als andere overheden, ontwikkelen tot een elektronische overheid met digitale dienstverlening. Het digitaliseren van de (documentaire) informatievoorziening is hiervoor een belangrijke basisvoorwaarde. Burgers zullen merken, zoals ook door kabinet en provinciale staten wordt gewenst, dat het door het standaardiseren en digitaliseren van werkprocessen bijvoorbeeld mogelijk wordt om via een elektronisch loket een vergunning of subsidie aan te vragen en de status daarvan te volgen. Elektronische dienstverlening wordt daarmee werkelijkheid. Veel medeoverheden hebben de stap naar digitalisering reeds gemaakt. De opgedane ervaringen en de stand der techniek maken het mogelijk én wenselijk om nu aan te sluiten.

Digitale documentaire informatievoorziening draagt ook in belangrijke mate bij aan het verbeteren van de bedrijfsvoering in de organisatie op het vlak van kwaliteit, effectiviteit en efficiency. Het gaat hierbij om zaken als:

1. Documenten zijn direct op de werkplek beschikbaar, waardoor de zoektijd sterk wordt beperkt.
2. De doorlooptijd van de afhandeling van stukken wordt bekort; er zijn minder overdrachtmomenten en minder logistieke en administratieve handelingen nodig; documenten worden digitaal verstuurd i.p.v. geprint of gekopieerd en fysiek rondgebracht
3. Werkprocessen worden transparant gemaakt en er is een betere voortgangsbewaking en sturing mogelijk, omdat op elk moment te achterhalen is waar een document zich bevindt en wat ermee is gedaan.
4. Het delen van kennis en het beheren en integreren van gegevens wordt vergemakkelijkt, waardoor gebiedsgericht en projectmatig werken (zoals Agenda 2010) adequater ondersteund kunnen worden.
5. Er is een betere dienstverlening mogelijk aan burgers, gemeenten en andere partners.
6. Informatie kan tijd- en plaatsafhankelijk worden geraadpleegd, waardoor een basis wordt gelegd voor andere kantoorconcepten.
7. Er zijn minder beheerkosten.

Volgens een globale inschatting zal digitalisering van de documentaire informatievoorziening gepaard gaan met een incidentele netto investering van in de orde van grootte van € 5 miljoen.

In een voorbereidend onderzoek zullen de haalbaarheid, randvoorwaarden, financiële implicaties etc. van digitalisering van DIV nader worden onderzocht. In afwachting van de uitkomsten hiervan wordt voorgesteld om de incidentele bate als gevolg van de vrijval van reserves en voorzieningen ad circa € 5 miljoen voorlopig te reserveren voor de financiering van dit project. Eind 2005 volgt een concreet voorstel met investeringsplan.

Innovatie bedrijfsvoering

Op het terrein van de technische infrastructuur zullen in 2005 belangrijke keuzes gemaakt moeten worden om de technische omgeving zo in te richten dat deze geschikt is voor de ondersteuning van de informatiestrategie van de provincie. Transparantie en interactie met de burger middels elektronische dienstverlening staan hierin centraal. Het gaat hierbij om stroomlijning in de aanwezige technische omgeving en een toekomstvaste keuze voor ondersteuning van nieuwe faciliteiten. Er kan nog niet met zekerheid gezegd worden welke kosten de hierboven genoemde vernieuwingen met zich mee zullen brengen. Naar verwachting zullen voor de technische voorzieningen voor de nieuwe faciliteiten aanzienlijke investeringen moeten worden gedaan en moet rekening gehouden worden met de kosten voor implementatie.

U heeft meermaals aangegeven dergelijke voorstellen niet geschikt te vinden voor bijvoorbeeld behandeling tijdens een voorjaarsnota. Wij stellen daarom voor een speciale innovatiereserve in te stellen waaruit nieuwe ontwikkelingen op het bedrijfsvoeringgebied bekostigd kunnen worden. Hiertoe zou een nader te bepalen initiële storting uit de dienstreserve kunnen worden gedaan. Daarnaast wordt gedacht aan een jaarlijkse toevoeging aan deze reserve van € 300.000-500.000.

Hoofdstuk 4. Beleidsontwikkelingen

4.1. Inleiding

Het vigerende beleid en de financiële consequenties daarvan liggen vast in de Programmabegroting 2005, de meerjarenraming 2005-2008 en in het coalitieakkoord. In de uitvoering daarvan hebben zich tot nu toe geen majeure knelpunten aangediend die tot een fundamentele bijstelling van het bestaande beleid en de daarbij behorende ramingen zouden moeten leiden. We zitten daarmee goed op schema. Dit laat onverlet dat in hoofdstuk 1 wel een aantal ontwikkelingen is aangegeven die, afhankelijk van de strategische keuzes die we maken, financiële gevolgen zullen kunnen hebben voor de toekomst. Het is nog te vroeg om hierover al indicaties te geven.

Niettemin zijn op onderdelen (uiteraard) wel wensen tot (beperkte) bijsturing of intensivering en aanvulling van het beleid aan de orde. In dit hoofdstuk hebben we die opgenomen. We maken daarbij enerzijds een onderscheid in voorstellen die naar ons idee reeds voldoende en inhoudelijk zijn onderbouwd. Deze zullen bij uw instemming in de Programmabegroting 2006 worden verwerkt. Anderzijds onderscheiden wij activiteiten welke thans reeds worden aangekondigd en nog nader inhoudelijk en financieel moeten worden uitgewerkt. Dit gebeurt de komende maanden zodat ze vervolgens bij de begrotingsbehandeling door u definitief kunnen worden afgewogen. Bovendien nemen we evenals vorig jaar in de begroting een stelpost nog toe te wijzen middelen op voor zaken die zich gedurende het begrotingsjaar aandienen en waarvoor middelen noodzakelijk zijn.

De bij de behandeling van de voorjaarsnota te accorderen voorstellen worden hierna aangeduid met "A". De voorstellen die bij de begrotingsbehandeling definitief worden afgewogen zijn met "B" gemarkeerd.

4.2. Beleidsontwikkelingen

Programma 2.1 Ruimtelijke Ontwikkeling

Strategisch Grondbeleid (A)

Wij hebben medio 2002 een Nota Grondbeleid vastgesteld. In overleg met de statencommissie BEM is daarmee ruimte ontstaan voor inzet van provinciaal grondbeleid als instrument bij gebiedsgerichte projecten. In deze opstartfase is extra personele capaciteit (€ 75.000 per jaar) nodig om hier adequate invulling aan te kunnen geven. Derhalve wordt voorgesteld gedurende twee jaar (2005/ 2006) middelen beschikbaar te stellen voor één formatieplaats. De verwachting bestaat dat in 2007 de inzet van het instrument grondbeleid zodanig is ingebed in de realisatie van de gebiedsgerichte projecten, dat de personele kosten kunnen worden verdisconteerd in de uitgifteprijs van de grond.

Digitaliseren bestemmingsplannen (B)

Ter ondersteuning van de doelstellingen van de komende nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening wordt landelijk ingezet op de digitalisering van bestemmingsplannen door gemeenten. Digitaal uitwisselbare bestemmingsplannen leiden door standaardisatie en een andere manier van samenwerken tot efficiëntere werkprocessen. Bovendien zijn digitale plannen in vergelijking met analoge plannen aanzienlijk eenvoudiger te herzien en te raadplegen. Digitale bestemmingsplannen vergroten dan ook de toegankelijkheid van de plannen met de daarbij behorende informatie en de mogelijkheden om de plannen actueel te houden. Het is primair de verantwoordelijkheid van elke gemeente om hun bestemmingsplannen tijdig te herzien en in digitale vorm aan te bieden. Gemeenten moeten daarop worden aangesproken. Een uitgebreid voorstel zal worden opgesteld waarbij het uitgangspunt is om een éénmalige impuls (€ 500.000) te geven aan de innovatie van bestemmingsplannen door het financieel ondersteunen van de totstandkoming van digitaal uitwisselbare plannen.

Programma 2.2 Ruimtelijke Ontwikkeling

Aanjagen woningbouw (A)

De woningbouw stagneert echter en hetzelfde geldt voor de stedelijke vernieuwing. Het versnellen van de woningbouw en (tegelijkertijd) realiseren van gedifferentieerde woningbouw door herstructurering/verbouw of nieuwbouw (zeker plannen van beperkte omvang) is een opgave die veel inzet en inventiviteit vraagt van gemeenten. De ervaring leert dat (kleinere) gemeenten vaak, uit kosten- en/of capaciteitsoverweging, terugvallen op eerdere beproefde concepten, moeten inleveren op kwaliteit, of de besluitvorming uitstellen bijvoorbeeld omdat er geen consensus met realisatoren kan worden bereikt, waardoor grote vertragingen optreden. Het voorstel is om voor een periode van drie jaar € 150.000 per jaar beschikbaar te stellen voor het 'versnellen' van de woningbouw en voor het stimuleren van gedifferentieerd bouwen, afgestemd op de doelgroepen (conform het Coalitieakkoord 2003-2007). Het gaat daarbij om het tijdelijk (en eventueel op ad-hoc basis) inzetten van externe expertise/versnellingssteamleden met kennis en ervaring van/in de bouwwereld en bouwprocessen, en kennis en ervaring met openbaar bestuur en om werkbudget.

Programma 2.5 Natuur en landschap

Vergunningen en handhavingsinformatie Groene Regelgeving op Internet (A)

Groene regelgeving maakt intern gebruik van een geavanceerd automatiseringssysteem, dat begin 2005 geoperationaliseerd wordt voor alle groene wetten en regels. Alle procedures met bijbehorende documenten worden per zaak en per wet digitaal bijgehouden. Een deel van deze informatie kan actief openbaar worden gemaakt op de website van de provincie. Voor de implementatie en technische uitvoering dienen op zeer korte termijn nog enige noodzakelijke aanpassingen te worden verricht, waarvan de kosten voor 2005 incidenteel worden geraamd op € 40.000.

Inhaalslag "Schoon schip" (B)

Ter uitvoering van het nieuwe hoofdstuk III, Wateren, paragrafen 3, 4, en 5 van de Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht 1996 zou de provincie Utrecht in 2005 willen starten met een handhavingsinhaalactie gericht op illegaal en permanent afgemeerde recreatievaartuigen en hun voorzieningen en andere drijvende voorwerpen in het landelijke gebied. De actie kan gefaseerd en gebiedsgericht worden uitgevoerd en gespreid over meerdere jaren. Met de actie zal de provincie eenmalig worden geschoond, daarna is het van belang de handhaving te onderhouden. Dat wil zeggen dat de na de actie ontstane kwaliteitsverbetering voor natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische maar met name visueel landschappelijke waarden moet worden vastgehouden. Om dit niet ten koste te laten gaan van de huidige taken is extra formatie wenselijk (jaarlijks € 100.000 vanaf 2006, voor drie jaar). Een nadere onderbouwing zal hiervoor worden opgesteld.

Realiseren Ecologische hoofdstructuur (B)

Veruit het grootste deel van de noodzakelijke werkzaamheden bij de uitvoering van dit Programma Ecologische verbindingzones (GS 2003) bestaat uit het sturen van uitvoeringsprocessen door medeoverheden en maatschappelijke organisaties en particulieren, zoals het stimuleren en initiëren van projecten, adviseren en subsidiëren van projecten en kennisuitwisseling via het Platform EVZ (door de provincie opgericht platform waarin alle bij de uitvoering betrokken partijen zijn vertegenwoordigd in het kader van kennisuitwisseling en coördinatie van de uitvoering). Recente voorbeelden van dit soort projecten zijn de natuurvriendelijke oevers langs de Kromme Mijdrecht (i.s.m met het Hoogheemraadschap) en de ecologische verbindingen langs het Valleikanaal in Amersfoort (i.s.m het waterschap en de gemeente).

In het Programma EVZ's is berekend dat om de doelstelling te halen (realisering EHS in 2018) tot en met 2005 2,5 fte is benodigd en vanaf 2006 2,0 fte. Hiervoor is in 2005 slechts 0,8 fte beschikbaar. Er is derhalve 1,2 fte nodig om het tempo van realisering van de EHS op peil te houden. Voor 2005 is derhalve € 127.000 nodig en vanaf 2006 € 90.000 per jaar tot 2010.

Dit voorstel zal in een breder kader nader worden onderbouwd door inzicht te geven in de benodigde inzet van formatie voor het beleidsveld natuur en landschap en de daarvoor geformuleerde beleidsdoelen.

Ecoducten (P.M.)

In december 2004 hebben wij het Meerjarenprogramma Faunavorzieningen vastgesteld. Ook de aanleg van ecoducten is noodzakelijk om de aanwezige versnippering op te heffen en daarmee een prioritaire beleidsdoelstelling van de provincie te halen. Voor de gehele provincie is een Uitvoeringsprogramma Faunapasages opgesteld, dat gefaseerd zal worden uitgevoerd. De ecoducten op de Utrechtse Heuvelrug hebben de hoogste prioriteit. Provinciale Staten hebben hier bij motie (18 april 2002) al op aangedrongen. De hiervoor thans beschikbare middelen (oa via het stimuleringsfonds) zijn bij lange na niet toereikend.

Gezien de omvang van dergelijke investeringen is een reguliere jaarlijkse afweging ter voorbereiding op de begroting niet realistisch. Derhalve moeten voor de dekking van dit soort uitgaven speciale maatregelen worden getroffen. Er zal een plan worden uitgewerkt voor meerjaren investeringen oplopend tot € 30 miljoen. Voor de korte termijn (2006) zal nagegaan worden welke investeringen noodzakelijk zijn. We zullen dit nader concretiseren en kwantificeren.

Programma 2.6: Plattelandszaken.

Project ondersteuning bedrijfsovername jonge boeren (B)

In de agrarische sector is bedrijfsovername door de opvolger van een ondernemer een moeilijk proces, vooral omdat er hoge kosten aan verbonden zijn. De provincie ziet voor het beheer van het landelijke gebied een belangrijke rol voor de landbouw weggelegd. Ondersteuning van opvolgers (continuïteit) kan bijdragen aan de vitaliteit van het landelijke gebied en de landbouw als beheerder van het landelijk gebied. De EU biedt via een regeling in het POP mogelijkheden om bedrijfsovername te ondersteunen zodat het bedrijfsovername proces vergemakkelijkt wordt. Deze POP regeling wordt momenteel uitgewerkt door het rijk. Deze rijksregeling biedt voor de provincie een kans om voor de eventuele uitvoering van dit beleid 50% medefinanciering vanuit de EU te verkrijgen. Indien de provincie bereid zou zijn voor 2006 € 250.000 (=50%) beschikbaar te stellen, kan een totaal budget van € 500.000 worden bereikt. Hiervan kunnen minimaal 16 en maximaal 66 ondernemers steun ontvangen vanuit de provincie. Een projectplan zal hiertoe worden opgesteld.

Navolgende voorstellen komen onder een nieuw programma. De besluitvorming over het nieuwe programma is echter nog niet afgerond. Naar verwachting zal dit wel gebeuren voor de begrotingsbehandeling. Derhalve loopt de nota hierop vooruit.

Programma 2.8 Uitvoering Landelijk Gebied

Intensivering regie uitvoering conform afspraken ILG (A)

Verhoogde inzet voor programma-uitvoering is noodzakelijk om de uitvoering volgens prestatieafspraken door en in het gebied met draagvlak en draagkracht plaats te laten vinden. De beschikbaar gestelde budgetten en de wensen en mogelijkheden in het veld sporen hiermee onvoldoende. Dit hangt samen met sterkere randvoorwaarden en prestatieverplichtingen die aan de budgetten worden gekoppeld en aan projecten uit het veld.

Weliswaar is met de oprichting van RLU in (extra) capaciteit voorzien, maar de afgesproken intensivering blijkt inmiddels meer te vragen dan bij de start van RLU werd voorzien. Vanaf 2006 is hiervoor een bedrag nodig van € 300.000 voor 4 jaar.

Programmabureau Groene Hart en uitvoering Nieuwe Hollandse Waterlinie (A)

Op 24 juni 2004 is de *Intentieverklaring Doorpakken in het Groene Hart* ondertekend door het Rijk en de provincies Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland. Hiermee hebben de provincies op zich genomen te komen tot een ontwikkelings- en uitvoeringsprogramma (inclusief de uitwerking van de *Nationale Agenda Westelijke Veenweiden*, ondertekend op 23 juni 2004) en het opnieuw vormgeven van de samenwerking. Naar verwachting zijn met de realisatie van het uitvoeringsprogramma enige honderden miljoenen euro's gemoeid. Ter ondersteuning van de uitwerking van de intentieverklaring is per 1 april 2004 een programmabureau Groene Hart in het leven geroepen. Elke provincie draagt financieel aan dit programmabureau bij. Voor de jaren 2004 en 2005 is vanuit de provincie Utrecht per jaar € 200.000 ter beschikking gesteld. Nu al blijkt dat bedrag onvoldoende te zijn; voor het jaar 2005 is een bedrag van € 350.000 benodigd vanuit de provincie Utrecht. Voorgesteld wordt voor 2005 een aanvullend bedrag van € 150.000 beschikbaar te stellen.

De uitvoering Nieuwe Hollandse Waterlinie is eind 2004 gestart. Er zijn hiervoor niet eerder middelen beschikbaar gesteld. Het Plan van Aanpak wordt momenteel opgesteld en dient gereed te zijn medio 2005. Een stevige programmastructuur wordt opgesteld. Dit betekent reeds voor 2005, dat op programmaniveau (=aansturing programma NHW) € 80.000 nodig is, waarmee het programma voor de vier enveloppen wordt gestart.

Samenspel met het gebied (B)

In de loop van 2004 zijn het Programmabureau Groene Hart en het Projectbureau de Venen opgestart. De Nieuwe Hollandse Waterlinie volgt begin 2005. Voor de komende jaren is daar budget voor nodig deels conform eerdere beslissingen. Naar schatting bedraagt dit jaarlijks € 700.000 gedurende 3 jaar. Middelen toewijzing zal eerst kunnen plaatsvinden op basis van concrete plannen en adequate financiële onderbouwing.

Programma 3.1 Water

Advies inzake OLM (Bestrijding muskus- en beverratten) (A)

Gedurende een aantal jaren is te weinig begroot voor de muskusrattenbestrijding waardoor elk jaar financiële problemen ontstaan. Een extern financieel onderzoek bij OLM heeft aangetoond dat structureel een hogere bijdrage van € 160.000 noodzakelijk is om OLM kostendekkend te kunnen laten opereren.

Programma 3.2 Milieu

Herschikking middelen PMP (A)

Eind 2004 is het provinciaal milieubeleidsplan (PMP) vastgesteld. Daarbij is tevens het meerjaren actieprogramma (MAP-M) behandeld. In het MAP-M staat de programmering voor de uitvoering van het PMP vertaald in personele inzet en materiele uitgaven.

In deze programmering is rekening gehouden met de samenhang in aanpak, voortgang en effectiviteit. De conclusie daarvan is dat de jaarlijkse benodigde middelen niet gelijkmatig over de jaren 2005 tot en met 2008 gespreid zijn. In de jaren 2005, 2006 en 2007 is respectievelijk € 620.000, € 215.000 en € 60.000 meer nodig dan nu begroot. In 2008 is € 895.000 minder nodig dan beschikbaar, waardoor het evenwicht weer kan worden hersteld.

Voorgesteld wordt de extra benodigde middelen in 2005 tot en met 2007 voor te financieren uit de algemene reserve, welke voorfinanciering in 2008 weer wordt "afgelost". Voorgesteld wordt over deze voorfinanciering wel een (beperkte) rentevergoeding te berekenen om de rentederving die ontstaat door dit niet in de begroting opgenomen beslag op de middelen, te compenseren.

Meerjarenprogramma bodemsanering (A)

Een groot deel van de formatie van de sector bodemsanering wordt gedekt door de uitvoering van het Meerjarenprogramma bodemsanering 2005-2009, dat door het Rijk wordt bekostigd. Mede door de bezuinigingen die op rijksniveau zijn doorgevoerd voor de bodemsanering, is het aantal medewerkers dat uit het programmabudget betaald kan worden aanzienlijk minder. Op grond van de beschikbare middelen zouden 10 formatieplaatsen moeten worden geschrapt.

Aangezien de provincie wel verantwoordelijk blijft voor de behandeling van vergunningaanvragen (voor particuliere saneringen), welke in aantallen overigens sterk zijn toegenomen, en om toch nog voldoende kwaliteit te kunnen blijven bieden, is het feitelijk niet verantwoord de formatie daadwerkelijk met 10 terug te brengen. Berekeningen hebben aangetoond dat structureel ongeveer drie formatieplaatsen extra nodig zijn om aan de toegenomen vraag (aantal vergunningaanvragen) en de kwaliteitseisen te kunnen blijven voldoen. Derhalve wordt voorgesteld om de formatiereductie feitelijk structureel te beperken tot 7 formatieplaatsen en (vanaf 2005) structurele middelen ad € 225.000 voor drie plaatsen toe te kennen.

De reductie van de (resterende) 7 formatieplaatsen kan uiteraard niet onmiddellijk worden gerealiseerd. Hiermee zijn derhalve frictiekosten gemoed, die voor 2005 voorsnog worden geschat op € 338.000.

Overigens zal de frictieformatie gedurende de overbruggingsperiode worden ingezet om tijdelijke werkzaamheden te verrichten zoals het wegwerken van administratieve achterstanden.

Programma 4.1 verkeers- en vervoersbeleid

De Nota Mobiliteit (NoMo) van het rijk wordt in 2005 afgerond. Naar verwachting zal deel 3 van de PKB medio 2005 vastgesteld worden. Op grond van de planwet betekent dit dat provincies en kaderwetgebieden (WGR+ regio's) 1,5 jaar na vaststelling van de NoMo hun regionaal plan op essentiële onderdelen hebben afgestemd op de rijksnota Mobiliteit. De evaluatie voor het SMPU staat gepland voor 2007. Voorgesteld wordt om de noodzakelijke actualisatie van het SMPU te laten samenvallen met deze evaluatie.

Voor het SMPU van de provincie Utrecht betekent dit dat de noodzakelijke actualisatie van het SMPU samenvalt met de geplande evaluatie van het SMPU voor 2007.

De NoMo bevat enkele onderdelen waar de provincie direct mee te maken krijgt:

1. Normering van de kwaliteit doorstroming (A)

In de NoMo is een belangrijke rol weggelegd voor de normering van de kwaliteit doorstroming ook op niet rijkswegen. Om dit ook voor provinciale wegen te kunnen vaststellen en de doorstroming van het verkeer te kunnen verbeteren is adequate **verkeersinformatie** nodig over de actuele verkeersstromen en is ook een goede inschatting m.b.v. geavanceerde modellen van de toekomstige verkeersstromen van belang. Teneinde de capaciteit van de provinciale wegen optimaal te kunnen benutten is op den duur real-time informatie voor de weggebruiker als sturingsmiddel noodzakelijk. Op dit moment sluit de bestaande beschikbare verkeersinformatie bij lange na niet aan bij deze vraag. Dit is ook onlangs bevestigd en onderbouwd in een onderzoek naar de beschikbare en benodigde verkeersinformatie bij de provincie, dat de TH Delft in opdracht van de provincie heeft uitgevoerd. Er is dus een rigoureuze vernieuwing en verbetering van de verkeersinformatie noodzakelijk. Een belangrijke pijler van deze vernieuwing van de verkeersinformatie is het gaan gebruiken van de informatie die bij onze verkeersregelinstallaties (VRI's) wordt verzameld. Wij verwachten dat indien ongeveer een 50-tal VRI's hiervoor geschikt gemaakt zal worden gemaakt er een aanzienlijk beter en nauwkeuriger beeld van de verkeersafwikkeling op ons wegennet zal worden bereikt. De gemiddelde kosten per VRI wordt geschat op 20.000 euro. De kosten voor de uitvoering voor dit project in 2006 en in 2007 bedragen incidenteel € 500.000. Dit kan binnen het SMPU worden opgevangen. Voor de externe gegevensverwerking, analyse en presentatie van deze informatie is structureel € 250.000 nodig vanaf 2006 uit de algemene middelen. Wij zien dit als een urgente investering.

2. Netwerk benadering in aanpak knelpunten (B)

– Instrumentatie en afspraken à la Luteijn (Utrecht onderweg)

In de NoMo wordt als aanpak van de knelpunten de netwerkaanpak centraal gesteld. Hierbij wordt een gezamenlijke (met alle wegbeheerders) opgestelde netwerkanalyse noodzakelijk geacht. Dit zijn analyses naar het optimaal wensbeeld t.a.v. het functioneren van het totale netwerk in een gebied. Begin 2005 is een netwerkanalyse voor de Provincie Utrecht in gang gezet.

– Lange termijn visie ontwikkeling

Op basis van de essentiële kenmerken van de NoMo wordt door het rijk en met de regio's ook een lange termijn visie ontwikkeling opgesteld. De consequenties hiervan zullen nauwlettend worden gevolgd en gemeld.

– Vervolg pré-verkenning MIT (zie hoofdstuk 1)

Programma 4.3 Beheer en onderhoud provinciale wegen (pm)

Om de leefbaarheid doelstellingen (met name voor geluid) uit het SMPU te kunnen realiseren zijn veel maatregelen nodig. Voor een belangrijk deel zullen die maatregelen gebaseerd zijn op innovatieve methoden voor beheer en onderhoud van provinciale wegen, waaronder het aanbrengen van geluidsarm asfalt. Dit wordt al op grote schaal in andere provincies toegepast. Toepassing van deze technieken brengen wel risico's met zich mee. Zo is bekend dat geluidsarm asfalt een kortere levensduur heeft en dat er extra onderhoud nodig is vergeleken met 'normaal' asfalt. In 2005 zullen de financiële consequenties van dit beheer en onderhoud nog in beeld gebracht worden.

Programma 5.1 Economische zaken, recreatie en toerisme

Actieplan recreatie en toerisme (B)

Op 9 december 2004 is het actieplan recreatie en toerisme 2005-2008 'uit en thuis in Utrecht' vastgesteld. Dit actieplan dat tevens het beleidskader voor het werkveld is, beschrijft de concrete doelen en acties voor recreatie en toerisme. Voor de realisatie van de ambities van dit actieplan zijn nog onvoldoende middelen beschikbaar. Het gaat hierbij om € 400.000 structurele middelen voor een verruiming van het VTO budget (€ 100.000) voor het aanjagen attracties en bezienswaardigheden, voor nieuwe recreatieve verbindingen (skeelers en kano) en verlenging onderhoudscontracten (€ 180.000), voor ontsluiting cultuurhistorie (€ 100.000), en voor vergroting van het onderzoeksbudget (€ 20.000). Besluitvorming zal verlopen via separate voorstellen.

Aanleg watersportvoorzieningen (B)

In het gebied de Venen zijn watersportvoorzieningen nodig (incidenteel € 150.000) die het langere verblijf van watersporters in het gebied stimuleren. Eind 2005 zal een projectplan worden voorgelegd.

Versterking verblijfsrecreatie (B)

Met het NORT project en de pilot verblijfsrecreatie Nationaal Park worden kwaliteitsverbetering van bedrijven aangejaagd. Om deze te kunnen realiseren wordt in 2006 een budget van incidenteel € 100.000 nodig geacht voor locatieonderzoek van nieuwe grootschalige verblijfsrecreatie aan de oostflank van de Heuvelrug en een prijsvraag recreatiecomplex als pilot ontwikkelingsplanologie. Hiertoe zal een nader voorstel worden geformuleerd.

Programma 5.3 Sociale agenda

Cliëntvertrouwenspersoon (A)

Met de invoering van de wet op de jeugdzorg per 1-1-2005 heeft de provincie tot wettelijke taak dat iedere cliënt van bureau jeugdzorg en de zorgaanbieders die daar behoefte aan heeft, gebruik kan maken van een cliëntvertrouwenspersoon. Tot nu toe financiert de provincie alleen een cliëntvertrouwenspersoon voor de residentiële zorg (€ 206.882 op jaarbasis). Dit moet wettelijk worden uitgebreid voor cliënten van bureau jeugdzorg en de overige hulpvarianten, namelijk dagbehandeling, pleegzorg en intensief ambulante. Op dit moment ontbreekt hiervoor de benodigde dekking. De structurele kosten voor uitbreiding van de functie cliëntvertrouwenspersoon conform de Wet op de jeugdzorg naar alle varianten worden beraamd op € 210.000 per jaar (met ingang van 2005).

Wel Thuis! (A)

Dat 2005 het laatste programmajaar voor Wel Thuis is, betekent niet dat er daarna geen aandacht meer nodig is voor wonen, zorg en welzijn. Integendeel, dit terrein is volop in beweging, bijvoorbeeld door de inperking van het AWBZ budget en de introductie van de Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning. Wel Thuis! moet dus een vervolg krijgen, maar misschien in een andere vorm. Op basis van een in maart afgeronde en positieve tussenevaluatie volgen hierover nadere voorstellen. In 2006 en 2007 is hiervoor jaarlijks € 400.000 nodig.

Cliëntenbeleid (A)

In het coalitieakkoord is opgenomen dat de Provincie Utrecht een sterke impuls wil geven aan de vernieuwing en versterking van de provinciale consumentenplatforms en patiëntenorganisaties. De plannen van de Provincie zijn uitgewerkt in de notitie 'Cliënt in Perspectief' die in 2004 door Provinciale Staten is vastgesteld en vertaald in acht actiepunten die tot 2007 uitgevoerd zullen worden. Door de Utrechtse cliëntenorganisaties is de uitdaging opgepakt om de komende jaren een sterke dienstverlenende en pro-actief werkende organisatie in te richten die zich richt op collectieve belangenbehartiging en op de toerusting van individuele ongeorganiseerde zorgvrager. Voor een aantal zaken is echter extra budget nodig. De wens bestaat om in 2006 een additioneel incidenteel bedrag van € 100.000 te reserveren voor de inrichting van het Klaverblad en € 100.000 voor de serviceorganisatie.

Wachtlijstoverbruggingshulp 2006/2007 (A)

Met ingang van 1 januari 2005 is de Wet op jeugdzorg in werking getreden. Deze wet brengt een aantal belangrijke wijzigingen met zich mee, waaronder het recht op jeugdzorg. Dit betekent dat een jeugdige, nadat Bureau jeugdzorg de indicatie heeft vastgesteld, dit recht op jeugdzorg kan afdwingen bij de rechter. Zoals in de Programmabegroting 2005 is aangegeven is het bestrijden van de wachtlijsten een speerpunt voor de provincie Utrecht. De provincie Utrecht streeft ernaar de bestaande wachtlijsten uiterlijk in 2007 op te lossen. Zolang er wachtlijsten zijn bestaat de reële kans dat het recht op zorg via de rechter wordt afgedwongen.

Door wachtlIJstoverbrugging aan te bieden kan de kans op rechtszaken aanzienlijk worden verminderd. Hoe ongewenst wachtlijsten ook zijn, met wachtlIJstbegeleiding kan het wachten acceptabeler worden gemaakt. Op basis van de stand van de wachtlijsten begin 2005 is € 215.000 nodig voor 2006 en 2007. Met dit bedrag kunnen per jaar ruim 100 trajecten wachtlIJstbegeleiding worden aangeboden.

Vervoerskosten (A)

De vergoeding van de vervoerskosten van jongeren naar dagvoorzieningen in de jeugdzorg vormt een steeds groter knelpunt. De instellingen met dagbehandelingscapaciteit hebben een groot probleem doordat zij binnen het huidige budget geen middelen voor vervoerskosten beschikbaar hebben. Jongeren blijven hierdoor op de wachtlijst staan of komen terecht in een zwaardere residentiële voorziening. Tot en met 2005 zijn de vervoerskosten als tijdelijke oplossing uit de wettelijke reserve jeugdhulpverlening gefinancierd. Het probleem van de vergoeding van de vervoerskosten speelt echter ook in 2006. Gezien de omvang van de wettelijke reserve jeugdhulpverlening is het niet verantwoord om deze in ook in 2006 hiervoor in te zetten. Om te voorkomen dat jongeren als gevolg van het vervoerskostenknelpunt niet geholpen kunnen worden en derhalve op een wachtlijst komen en/of blijven is ook in 2006 € 135.000 nodig. Vanaf 2007 is de verwachting dat vergoeding voor deze kosten wordt opgenomen in de nieuwe normprijzen voor het zorgaanbod.

Programma 5.4 Cultuur

Herhuisvesting Centrum Beeldende Kunst en Grafisch Atelier Utrecht (B)

De door de provincie structureel gesubsidieerde instelling Centrum voor Beeldende kunst zal moeten omzien naar nieuwe huisvesting. Het huidige pand in Amersfoort voldoet onder meer niet aan de arbowetgeving en is te krap. Mede gelet op de wens een kwaliteitsstap te maken wil het CBK naar Utrecht verhuizen. Dit is ook besloten met aanneming door de staten van het Cultuurprogramma 2005-2008 (PS-besluit 16 december 2004). De gemeente Utrecht is bereid hieraan financieel bij te dragen. Een eerste bedrag is gereserveerd in het gezamenlijke Agenda 2010 project Vrede van Utrecht (150.000 euro). Op het ogenblik zijn provincie en stad samen met het CBK op zoek naar passende huisvesting. Het liefst samen met de zowel door provincie als stad gesubsidieerde instelling Grafisch Atelier Utrecht, die ook naar nieuwe huisvesting moet omzien. De precieze financiële consequenties zijn nog niet aan te geven.

Implementatie versterking Erfgoedhuis (A)

In de begroting 2005 is opgenomen, als onderdeel van het Cultuurprogramma 2005 – 2008, de versterking van het Erfgoedhuis en het beheer van monumenten. Eind 2004 is een besluit genomen over de herstructurering van de ondersteuning en het beheer van erfgoed. Onderdeel van dit besluit is het herstructureren van het bestaande Erfgoedhuis met een uitbreiding van het takenpakket. Er is extra formatie nodig voor ICT-taken en generale ondersteuning (algemene zaken / overhead). In totaal is dit jaarlijks een structureel bedrag van € 140.000.

Eenmalige impuls grootstedelijke musea (A)

De gemeente Utrecht herbergt zes musea van (inter)nationale betekenis: het Catharijneconvent, Centraal Museum, het aankomende Geldmuseum, Museum Van Speelklok tot Pierement, Spoorwegmuseum, Universiteitsmuseum. Daarvan zijn er vier bezig met grootschalige verbouwing

en/of herinrichting, namelijk het Catharijneconvent, Geldmuseum, Van Speelklok tot Pierement en het Spoorwegmuseum. Van deze vier heeft het Museum Van Speelklok tot Pierement een provinciale bijdrage gekregen. Dit museum verzoekt inmiddels om een tweede bijdrage. Het Catharijneconvent en het Spoorwegmuseum hebben tot nu toe geen beroep op de provincie gedaan. Het Geldmuseum als nieuw initiatief vraagt om een startbijdrage. We stellen nu een eenmalige impuls voor van € 250.000 voor het nieuwe Geldmuseum en € 150.000 voor het Museum Van Speelklok tot Pierement.

4.3. Organisatie-ontwikkelingen

Programma 1.1 Algemeen bestuur

NV Utrecht (B)

De NV Utrecht vervult een belangrijke functie in de positionering van de provincie Utrecht. Enerzijds voor de positionering van de Utrechtse regio in Randstad en in het nationale en Europese krachtenveld, anderzijds voor de positionering van de provincie Utrecht in de Utrechtse regio.

De provincie Utrecht neemt in de NV Utrecht, volgens de overeengekomen verdeelsleutel, een derde deel van de kosten voor haar rekening. In het kader van de begroting 2005 zijn de kosten voor de NV Utrecht voor rekening van de provincie Utrecht geraamd op € 75.000. Het resterende deel wordt ingebracht door de partners in de NV Utrecht. De kosten voor de inhuur van deze programmamanager leggen een groot beslag op het totale budget. Het budget is daardoor niet toereikend om onze ambities in de NV Utrecht te kunnen behalen. Om die ambities toch te kunnen behalen, is een kostenraming gemaakt ad € 300.000. Dit brengt met zich mee dat een hogere bijdrage van de partners nodig is. Om voldoende financiële ruimte beschikbaar te hebben, zou het provincie Utrecht-deel van het budget voor de NV Utrecht voor 2005 en eveneens voor 2006 moeten worden verhoogd met € 50.000 tot in totaal € 125.000 per jaar. Een nadere oriëntatie met de andere deelnemende partijen zal hierover plaatsvinden.

Bestuurlijke zaken (B)

Via de Kadernota 2002 is voor de jaren 2003, 2004 en 2005 een budget beschikbaar gesteld ten behoeve van de bestuurlijke organisatie. Daarvan is een deel bestemd voor het proces van de strategische gebiedsperspectieven. Een ander deel wordt ingezet ten behoeve van gemeentelijke herindelingen, gebiedsgericht werken (als vervolg op de strategische gebiedsperspectieven) en bestuurskrachtmetingen. In 2006 vervalt dit budget. Er is echter reden om aan te nemen dat in 2006 en latere jaren de bestuurlijke organisatie brede aandacht vergt van de provincie. Dit betreft met name:

- kwaliteitsmetingen Utrechts bestuur (3 à 4 per jaar);
- gemeentelijke herindelingen;
- gebiedscoördinatie;
- het dossier WGR+.

Omdat dit gepaard gaat met kosten voor bijvoorbeeld publicaties, inhuur van adviescapaciteit en externe bijeenkomsten zou het budget voor bestuurlijke zaken structureel moeten worden gemaakt voor een bedrag van € 50.000 per jaar. Dit zal nog uitvoeriger worden gespecificeerd.

Programma 1.3 Concerncontrol en –beleid (A)

In de periode 2002 t/m 2004 heeft de kwaliteit van de beheersorganisatie een impuls gekregen in de vorm van het Actieplan Financieel Beheer I. Conform het actieplan zijn binnen het programma concernbeleid en –control diverse actiepunten gerealiseerd. Hiervoor zijn 3 tijdelijke formatieplaatsen binnen de concernstaf toegekend (1FTE Juridische Control, 1 FTE AO/IC, 1 FTE Financiële advisering). Eveneens is tijdelijk geld beschikbaar gesteld voor 1FTE INK-coördinatie. Sinds de noodzaak voor het Actieplan Financieel Beheer I is vastgesteld, hebben de ontwikkelingen binnen de organisatie bepaald niet stilgestaan. De invoering van het nieuwe besturingsconcept is mede de opmaat geweest voor een algehele verdieping en kwaliteitsverbetering van planning & control binnen de provincie, in welk traject de concernstaf een belangrijke aanjaag- en coördinatiefunctie vervult. Tal van aanvullende activiteiten zijn in dit kader gestart en zullen tenminste de komende jaren

nog doorlopen, zoals:

- * verdere optimalisering van de begroting, i.c. samenhang tussen begrotingsdocumenten,
- * andere financiële en personele sturing van de organisatie, onder meer tot uitdrukking komend in nieuwe budget- en afrekenregels, wijzigingen in de tariefcalculatie, betere hantering van het instrument tijdschrijven, etc.
- * betere sturing en beheersing van projecten (zowel inhoudelijk als financieel)

Bovendien is met name in 2004 een belangrijke basis gelegd voor diverse hoofdactiviteiten, die in komende jaren met kracht moeten worden voortgezet, dan wel juist moeten worden uitgebouwd.

Hiervan noemen wij:

- * voortzetting coördinatie van het kwaliteitsmanagement (INK) binnen de organisatie;
- * invoering en verdere uitbouw van de auditfunctie;
- * verdere structurering en uitbouw van het risicomanagement binnen de provincie;
- * organisatie en verdere verdieping van de juridische control en -advisering;
- * intensieve aandacht voor opzet en borging van het financiële rechtmatigheidsbeheer binnen de provincie;
- * professionalisering, verdieping en implementatie van de administratieve organisatie, zoals bedoeld in het Actieplan Financieel Beheer II; deze actie is mede ingezet met het oog op de noodzakelijke borging van de financiële rechtmatigheid en de juridische control, alsmede de organisatorische verankering van het risicomanagement.

Deze activiteiten vragen ook in de komende jaren veel van de personele capaciteit van de concernstaf. Een organisatie met ambities zoals die van de provincie Utrecht zal voortdurend diepte-investeringen blijven vragen. Handhaving van het beoogde professionaliteitsniveau zal structureel hoge inzet blijven vereisen.

Om deze reden is het dringend noodzakelijk om de tijdelijke formatieplaatsen, die zijn ingesteld bij het Actieplan Financieel Beheer I, thans structureel in te vullen. Deze formatieplaatsen zullen tevens benut worden om de INK- coördinatie vanuit de concernstaf te continueren.

Programma 1.4 Bedrijfsvoering

ReportNet

In 2008 stopt de leverancier met het ondersteunen van Impromptu. Met behulp van Impromptu komt de managementinformatie tot stand uit ons financieel systeem Coda. Reportnet is de opvolger van de Impromptu. Om Reportnet te kunnen gebruiken dient het financieel systeem te worden aangepast, moeten ontwikkellicenties worden aangeschaft en gebruikers worden opgeleid. Dit moet reeds in 2006 plaatsvinden in verband met het tijdig klaar zijn in verband met de nieuwe release van Coda. De kosten hiervan bedragen ca. € 60.000. Voorgesteld wordt deze uit de dienstreserve PSD vrij te maken.

Doorontwikkeling informatievoorziening

De afgelopen 2 jaar heeft de informatievoorziening als gevolg van de invoering van het financieel systeem Coda een grote ontwikkeling doorgemaakt. Gebruikers hebben nieuwe hulpmiddelen gekregen (standaardoverzichten, managementdashboard). Die ontwikkeling staat uiteraard niet stil. Regelmatig zal er een upgrade en aanpassingen in de informatievoorziening moeten plaatsvinden. Dat vraagt naar verwachting de komende jaren een bedrag van € 200.000, te besteden aan inhuur van de leverancier om eea in te regelen, bijhouden van vakkennis van de beheerders, trainen van gebruikers, en niet onbelangrijk het onderzoeken en testen van nieuwe ontwikkelingen. Voorgesteld wordt om hiervoor uit de dienstreserve PSD een bedrag van € 200.000 vrij te maken.

Personele dienstverlening

In toenemende mate wordt de functionaliteit van ons personeelsinformatiesysteem voor de ontwikkeling van P&O-beleid als knellend ervaren. Bij de invoering van systemen zoals EVA, Poortwachter en IKAP bleken deze niet op een adequate wijze met Beaufort te kunnen communiceren als gevolg van de onmogelijkheden van Beaufort ten aanzien van de gegevensuitwisseling. Begin 2004 is een quick-scan gedaan om een beeld te krijgen van de ervaringen en wensen van de gebruikers personeelsinformatie in onze organisatie. Op basis daarvan is een aantal aanbevelingen geformuleerd

die variëren van optimalisatie en betere benutting van de thans beschikbare gegevens tot vervanging van het huidige systeem door een nieuw en meer geavanceerd personeelsinformatiesysteem. Uit een marktverkenning die als onderdeel van de quick-scan is gedaan, is gebleken dat Raet met het salarissysteem Beaufort marktleider is in Nederland. Volledige vervanging van het salarissysteem heeft daarom, mede gelet de grote kosten die daarmee gepaard zullen gaan, niet onze voorkeur. Met het optimaliseren van de werkprocessen en het beter benutten van de mogelijkheden die het systeem op het gebied van signalering en informatievoorziening heeft, verwachten wij op een aantal kernprocessen knelpunten op te kunnen lossen. Voor de aanschaf van enkele uitbreidingsmodules en interfaces voor de koppelingen is voor 2005 een bedrag begroot van € 90.000. Voor het gefaseerd uitbouwen naar een volwaardig E-HRM systeem in de komende jaren, zal dit project een voorstel opleveren met de bijbehorende begroting. Voorgesteld wordt dit te bekostigen uit de dienstreserve van de PSD.

Implementatie keuze Mainstream

De informatievoorziening kan met een grote verscheidenheid aan producten gestalte gegeven worden. In de praktijk blijkt echter dat niet alle producten van de verschillende leveranciers goed op elkaar aansluiten. Om redenen van efficiënt beheer, uitwisselbaarheid met andere organisaties en het volgen van rijks/interprovinciaal beleid, moet voor een toonaangevende richting of stroming gekozen worden voor wat betreft de technische infrastructuur waarmee de informatievoorziening gerealiseerd wordt. Deze richting of stroming wordt in vakjargon “mainstream” genoemd. Voor een deel zullen de kosten te maken hebben met het aanpassen van bestaande voorzieningen aan de mainstream producten en voor een deel zal er sprake zijn van vernieuwing.

Facilitaire dienstverlening

Wat de huisvesting betreft zullen we in de loop van het voorjaar een voorstel doen met betrekking tot de toekomstige huisvesting, optische opknapbeurt renovatie, nieuwbouw op betrekking andere panden in Rijnsweerd of elders.

Hoofdstuk 5. Coalitieakkoord

5.1. Stand van zaken stelposten coalitie-akkoord

In het coalitieakkoord is een groot aantal bedragen opgenomen die bij de behandeling van de programmabegroting nog niet waren ingevuld. In deze paragraaf zetten we de stand van zaken van de invulling op een rij. In ondergaand schema zijn de betreffende bedragen samengevat.

Bedragen x € 1.000					
Coalitie akkoord	2003	2004	2005	2006	2007
Kernthema's					
Landelijk gebied	2.000	1.750	1.500	1.500	1.500
Infrastructuur, mobiliteit	4.433	1.500	1.500	7.940	7.940
Economische ontwikkeling					400
Zorg en welzijn		3.500	3.500	3.500	3.500
Cultuur en cultureel erfgoed	3.000	5.800	2.800	2.800	3.070
Veiligheid en handhaving		250	250	250	250
Strategische plannen					
Streekplan		4.000	4.000	4.000	4.000
Waterhuishoudingsplan (WHP)		1.500	1.500	1.500	1.500
Milieubeleidsplan (PMP)		1.500	1.500	1.500	1.500
Economisch beleidsplan		1.500	1.500	1.500	1.500
Nog in te vullen uitvoering		5.000	5.000	5.000	5.000
Interne organisatie					
Dualisering					800
Rekenkamer			700	700	700
Huisvesting	6.000				
Frictiekosten	5.000				
ICT		200	200	200	200
Organisatieverbetering		500	500	500	500
Gemiste huurinkomsten			300	300	300
Totaal	20.433	27.000	24.750	31.190	32.660

Eind mei 2004 restte nog een reservering van € 8.885.000 structureel. Deze reservering is vermeld in de Programmabegroting 2005. Dit bedrag is als volgt samengesteld:

Bedragen x € 1.000			
Coalitie akkoord	2005	2006	2007
Kernthema's			
Cultuur en cultureel erfgoed	2.800	2.800	2.800
Strategische plannen			
Streekplan	4.000	4.000	4.000
Nog in te vullen uitvoering	885	885	885
Interne organisatie			
Rekenkamer	500	500	500
ICT	200	200	200
Organisatieverbetering	500	500	500
Totaal	8.885	8.885	8.885

Begin 2005 zijn alle stelposten ingevuld. Navolgend een toelichting:

De stelpost voor *Cultuur en Cultureel Erfgoed* van structureel € 2,8 miljoen bestaat uit:

Bibliotheekvernieuwing € 1.000.000

Cultuurconvenant € 1.500.000

Het cultuurconvenant is vastgesteld. De post voor bibliotheekvernieuwing is opgenomen in een geheel meerjarenplan waarvoor de middelen in een bestemmingsreserve zijn gestort.

Gratis museumweekend € 100.000
Het eerste weekend heeft in 2004 plaatsgevonden.
PAC € 200.000
Deze post is meegenomen in de Cultuurnota.

Strategische plannen:

Het Streekplan is in december 2004 vastgesteld.
Het bedrag inzake nog in te vullen uitvoeringsplannen is in de Programmabegroting 2005 gebruikt om bezuinigingen op te vangen.

Interne organisatie:

De stelpost voor de Rekenkamer zal als volgt worden aangewend:
€ 200.000 versterking interne control (zie Voorjaarsnota 2004)
€ 250.000 bijdrage aan Randstedelijke Rekenkamer (PS 8-11-2004, PS2004BEM30)
€ 100.000 provinciale auditcommissie
€ 150.000 reductie als onderdeel van Kwatta 2 (PS 4-10-2004)

Voor de overige posten, ICT en organisatieverbetering, zijn inmiddels concrete plannen ontwikkeld. ICT is besproken in de PS-vergadering van 28-6-2004. Organizeverbetering is in de halfjaarrapportage 2004 aan de orde geweest.

Al met al zijn nu alle stelposten via afzonderlijke besluiten toebedeeld aan de relevante programma's.

5.2 Voortgang coalitieakkoord 2004/2005

De uitvoering van het coalitieakkoord 2003 – 2007 bevat voor 2004/2005 ongeveer een vijftigtal onderwerpen. De geplande uitvoering loopt in verreweg de meeste gevallen grosso modo parallel met de planning. Uiteraard zijn op sommige onderdelen in de marge afwijkingen te constateren. Het betreft altijd een verandering in de planning. Bij bepaalde onderwerpen vindt in beperkte mate een versnelling en bij andere een vertraging plaats. Majeure veranderingen zijn er niet. Derhalve kan geconstateerd worden dat de uitvoering redelijk conform planning verloopt en dat er geen sprake is van significante verschillen (een gedetailleerd rapport is desgewenst beschikbaar).

5.3 Continuering beleid uit het coalitie-akkoord

De middelen voor nieuw beleid uit het coalitie-akkoord zijn toegekend voor in beginsel de duur van het coalitie-akkoord, d.w.z. tot en met 2007. Dat neemt niet weg dat op onderdelen reeds verplichtingen zijn of moeten worden aangegaan voor een langere periode, respectievelijk dat een afweging zal moeten worden gemaakt in welke mate het beleid in de periode na 2007 moet worden gecontinueerd.

Bij de Voorjaarsnota 2006 zal terzake een inventarisatie worden gedaan en zullen voorstellen worden ingediend.

Op een drietal onderwerpen is nu reeds sprake van een voortzetting van het beleid na 2007, te weten:

PMP 2005-2008

Eind 2004 is besloten over het PMP. Daarmee zijn ook middelen toegekend voor 2008. Een bedrag van € 2.880.000 zat nog niet in de reguliere begroting en komt nu ten laste van het begrotingssaldo van 2008.

Cultuurprogramma 2005-2008

Eind 2004 is het Cultuurprogramma 2005-2008 vastgesteld. De looptijd van het Cultuurprogramma strekt zich noodzakelijkerwijs uit tot en met het jaar 2008 om daarmee aansluiting te behouden met het Cultuurconvenant met het Rijk. De financiële consequentie hiervan is dat in 2008 een bedrag van € 2.520.000 beschikbaar moet worden gesteld.

Inrichting Landelijk Gebied (ILG) 2007-2014

Dit programma gaat in 2007 een nieuwe cyclus in van zeven jaar. Hiervoor wordt een apart voorstel opgesteld.

Hoofdstuk 6. Stimuleringsfonds

6.1. Inleiding

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2004 is besloten tot de invoering van een Stimuleringsfonds ter grootte van € 65 miljoen. Het Stimuleringsfonds mag alleen eenmalig worden aangewend voor structuurversterkende projecten binnen zes overeengekomen thema's, en welke absoluut geen exploitatieve consequenties hebben voor de toekomst. Daarnaast is het belangrijk dat de projecten inhoudelijk zo nauw mogelijk aansluiten bij het bestaande beleid, maar wel nadrukkelijk additioneel zijn.

Van het beschikbaar gestelde bedrag van € 65 miljoen wordt € 5 miljoen afgetrokken in verband met de derving van rente-inkomsten in de lopende collegeperiode. Derhalve kan nominaal **€ 60 miljoen** worden toegewezen.

Deze middelen zijn als volgt over de thema's en portefeuillehouders verdeeld:

Thema	Bedrag	Portefeuillehouder
Versterking Utrechtse economie (bedrijventerreinen en kenniseconomie)	€ 10.000.000	Dhr. dr. G. Mik
Investing in duurzame ontwikkelingen (natuur, landschap en milieu)	€ 15.000.000	Dhr. J. Binnekamp
Stedelijke vernieuwing (inclusief sociale samenhang in stedelijk gebied)	€ 10.000.000	Dhr. mr. J.H. Ekkers
Cultuurhistorie en behoud erfgoed	€ 10.000.000	Dhr. J.G.P. van Bergen
Zorg en welzijn	€ 10.000.000	Mevr. mr. J.G.J. Kamp
Instelling groundbank ten behoeve van strategisch grondbeleid	€ 5.000.000	Dhr. Mr. J.H. Ekkers/ Dhr. J.G.P. van Bergen
Totaal	€ 60.000.000	

In de praktijk komt het erop neer dat voor elk thema geormerkte middelen bestaan in de aangegeven omvang, waarbij de mogelijkheid blijft bestaan voor PS om middelen tussen thema's over te hevelen.

De betrokken diensten kunnen per thema separate projecten aandragen en langs de normale weg via GS voorleggen aan de behandelende statencommissie. Na goedkeuring van het project komen de middelen via een begrotingswijziging bij de uitvoerende dienst terecht; het goedgekeurde budget wordt hiertoe onttrokken aan het Stimuleringsfonds.

Er bestaan geen vaste momenten voor de indiening van projecten en de bespreking daarvan in GS- of commissieverband; dat kan in principe het hele jaar door. Ook is er geen einddatum vastgesteld; zolang de trekkingsrechten per thema nog niet zijn verbruikt, blijven de resterende middelen geormerkt. Tenzij uiteraard PS besluiten om de resterende middelen anders aan te wenden!

6.2. Stand van zaken Stimuleringsfonds

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2004 is een bundel verspreid met potentiële projecten die in aanmerking zouden kunnen komen voor een bijdrage uit het stimuleringsfonds. Eind 2004/ begin 2005 zijn de eerste voorstellen, al dan niet uit de bundel, bestuurlijk behandeld. In totaal gaat het om € 14,6 mln.

Onderwerp	Bedrag	GS-vergadering	PS-vergadering
Utrechtse molens	4.000.000	2-11-2004	9-12-2004
Kenniseconomie	3.500.000	26-10-2004	10-1-2005
Zorg	4.300.000	14-12-2004	14-2-2005
Nedereindse plas	2.800.000	7-12-2004	14-2-2005*
Totaal	14.600.000		

* Nog geen definitief besluit genomen

Hoofdstuk 7. Samenvatting/ afweging

Uit deze Voorjaarsnota 2005 wordt duidelijk dat we goed op koers zijn en vooral door moeten pakken om onze ambities te kunnen verwezenlijken. De financiële middelen bieden ons daarbij goede perspectieven en stellen ons in staat om diverse wensen voor nieuw beleid te realiseren.

De voorstellen hiertoe zijn beschreven in hoofdstuk 3 en 4. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen twee categorieën voorstellen:

A. Voorstellen die naar ons idee reeds voldoende en inhoudelijk zijn onderbouwd. Deze zullen bij instemming van Provinciale Staten in de programmabegroting 2006 worden verwerkt.

B. Voorstellen welke thans reeds worden aangekondigd, maar die nog nader inhoudelijk en financieel moeten worden uitgewerkt. Dit gebeurt de komende maanden zodat ze vervolgens bij de begrotingsbehandeling door U definitief kunnen worden afgewogen.

De resterende middelen, dus na aftrek van de voorstellen genoemd onder A en B, worden toegevoegd aan de stelpost nog toe te wijzen middelen.

In hoofdstuk 3 is ingegaan op de wenselijkheid van de vorming van een innovatiereserve bedrijfsvoering. Omdat de vorming van de innovatiereserve mede zal worden betrokken in de afweging rond de aanwending van de dienstreserve PSD, zijn de hiervoor benodigde middelen vooralsnog pro memorie geraamd.

Een ander punt van overweging is de dekking van investeringen, zoals bijvoorbeeld inzake ecoducten. De met dergelijke investeringen gemoeide financiële consequenties zijn te groot om deze mee te nemen in de afweging rond de inzet van beschikbare middelen voor nieuw beleid, zoals thans bij deze voorjaarsnota. Hiervoor zouden afzonderlijke, meerjarige afspraken moeten worden gemaakt. In verband hiermee zijn de gevraagde middelen voor ecoducten vooralsnog als p.m. opgenomen.

Samenvattend:	Bedragen x € 1.000			
Omschrijving	2005	2006	2007	2008
Beschikbaar (zie Hoofdstuk2)	2.152	12.927	5.735	34.466
Reservering digitalisering (zie Hoofdstuk 3)		5.000		
Innovatiereserve bedrijfsvoering	pm	pm	pm	pm
Ecoducten		pm		
Subtotaal beschikbaar	2.152	7.927	5.735	34.466

Voorstellen categorie A:

1.3 Concernbeleid en concerncontrol				
Omzetten tijdelijk formatie in vaste formatie		225	225	225
2.1. Ruimtelijke Ontwikkeling				
Strategisch Grondbeleid	75	75		
2.2. Wonen en stedelijke vernieuwing				
Aanjagen woningbouw en gedifferentieerd bouwen	150	150	150	
2.5. Natuur en Landschap				
Verg.verlening en handavingsinformatie Groene Regelgeving op Internet	40			
2.8. Uitvoering Landelijk Gebied				
Intensivering regie uitvoering conform afspraken Groene Hart/waterlinie	230	300	300	300
3.1 Water				
OLM		160	160	160
3.2 Milieu				
Meerjarenprogramma	563	225	225	225

4.1 Verkeers- en vervoersbeleid				
Vernieuwing verkeersinformatie		250	250	250
5.3. Sociale pijler				
Cliëntenbeleid		200		
Wel thuis!		400	400	
Wachlijstoverbrugging		215	215	
Cliëntvertrouwenspersoon	210	210	210	210
Vervoerskosten		135		
5.4. Cultuur				
Erfgoedhuis		140	140	140
Museum impuls		400		
Totaal categorie A	1.268	3.085	2.275	1.510
Subtotaal beschikbaar (-/- A)	884	4.842	3.460	32.956
Voorstellen categorie B:				
1.1. Algemeen bestuur		50	50	50
NV Utrecht		50	50	50
Strategische gebiedsperspectieven (KN 2002)				
2.1. Ruimtelijke Ontwikkeling				
Uitvoering digitalisering bestemmingsplannen		500		
2.5. Natuur en Landschap				
Inhaalslag "Schoon Schip"		100	100	100
2.6. Plattelandszaken				
Ondersteuning bedrijfsovername boeren		250		
Formatieuitbr. Ecologische verbindingzones		90	90	90
2.8. Uitvoering Landelijk Gebied				
Samenspel met het gebied		700	700	700
5.1 Economische zaken, recreatie en toerisme				
actieplan recreatie en toerisme		400	400	400
watersportvoorziening		150		
versterking verblijfsrecreatie		100		
5.4 Cultuur				
huisvesting beeldende kunst		p.m.		
Totaal categorie B		2.390	1.390	1.390
Subtotaal beschikbaar (-/- B)	884	2.452	2.070	31.566
Toevoeging aan de stelpost nog toe te wijzen middelen	884	2.452	2.070	p.m.

Bijlage Onvermijdbare uitgaven

Er doen zich zaken voor die tot onvermijdbare mutaties in de uitgaven leiden. Sommige daarvan zijn reeds gemeld in Halfjaarrapportage 2004. Andere komen voort uit de budget- en afrekenregels. Daarnaast hebben zich na de samenstelling van de Programmabegroting 2005 ontwikkelingen voorgedaan of zijn zaken gebleken die leiden tot wijziging in de lasten. In totaal gaat het vanaf 2006 om een jaarlijks bedrag van € 834.000. Hierna volgt een nadere specificatie hiervan.

Reorganisatie ECC

In de loop van 2004 is ECC gereorganiseerd. De communicatiefunctie is nu meer centraal opgezet. Er is echter in de bezuinigingsronde een structureel tekort ontstaan van € 113.000. Dit tekort moet structureel worden aangevuld om de basistaken gedegen te kunnen blijven uitvoeren.

Het tekort is ontstaan als een gevolg van te hoog ingeschatte bezuinigingsbedragen in het kader van Kwatta 1 (€ 60.000) en een weeffout in de reorganisatie (€ 53.000). ECC heeft als gevolg van de reorganisatie momenteel 19,6 structurele formatie, conform het vastgestelde formatie/personeelsplan. De bezuiniging van 3 fte's via Kwatta 1 is daar reeds vanaf. Van het totaal van 19,6 fte's blijkt voor 0,8 fte geen structurele maar tijdelijk dekking te zijn, terwijl dit in het reorganisatieplan wel was verondersteld. Er zijn derhalve extra structurele middelen noodzakelijk van jaarlijks € 53.000.

Fuwaprov

De invoering van Fuwaprov brengt structurele extra (loon)kosten met zich mee van € 51.000.

Fuwaprov

In het kader van de invoering van Fuwaprov is gedurende het jaar 2005 verdere ondersteuning nodig met betrekking tot de behandeling van bedenkingen en bezwaarschriften. Vanwege het onverwachte vertrek van de medewerker functiewaardering per 1 februari blijft inhuur een specialist van het interimteam noodzakelijk, ook nadat het project Invoering Fuwaprov formeel is afgerond. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 130.000 incidenteel in 2005. Deze kosten dienen als onvermijdbaar te worden aangemerkt.

In 2004 zijn alle functies opnieuw beschreven in verband met invoering van Fuwaprov per 1 januari 2005. Door 158 medewerkers is bezwaar gemaakt tegen de nieuwe beschrijving. Dit brengt extra kosten met zich mee. Zo moeten er naar schatting 158 hoorzittingen worden gehouden. Deze hoorzittingen moeten ook voorbereid worden en uitgewerkt worden. Dit leidt uiteindelijk tot een advies aan GS. Dit wordt door inhuur van externen gedaan omdat dit door het grote aantal bezwaarschriften, niet bij de werkzaamheden van eigen personeel onder te brengen is.

Hierbij de voorlopige schatting van de extra kosten ad € 200.000;

1. Inhuur juridische medewerkers 3 medewerkers van 11-1/24-5 € 120.000
2. Inhuur medewerker interimteam voor verslaglegging hoorzittingen € 30.000
3. Administratieve ondersteuning interimteam € 10.000
4. Presentiegelden voorzitters en externe leden AWB-adviescommissies € 30.000
5. Overige kosten zoals cateringskosten en kopieerkosten € 10.000

Daarmee zijn nog niet alle kosten gedekt, er zullen nog extra kosten komen voor de afhandeling van de procedure- en proceskosten met betrekking tot de bezwaarschriften. Bij de halfjaarrapportage zullen we deze in beeld brengen.

Communicatiekosten

In de halfjaarrapportage van 2004 is reeds melding gemaakt van een tekort op de communicatiekosten van € 25.000, onder andere vanwege de invoering van het burgerjaarverslag. Hiervan betreft € 10.000 een structureel tekort.

Kwatta BMS

In de Kwatta I operatie is bij BMS een bezuiniging ingeboekt die in de praktijk al was verwezenlijkt ten gevolge van een eerdere reorganisatie. Derhalve is onterecht een structureel bedrag van € 194.000 opgevoerd. Hierbij wordt dit verschil weer rechtgetrokken.

Bedrijfs hulpverlening

Het Bedrijfs hulpverleningsplan Provinciehuis Utrecht is n.a.v. besluitvorming in de Directieraad en Ondernemingsraad in 2003 omgevormd tot het integraal bedrijfs hulpverleningsplan Provincie Utrecht. De beleidsuitgangspunten bedrijfs hulpverlening gelden ook voor de calamiteiten- en ontruimingsplannen voor Paushuize, onderhoudssteunpunten (kantons) Integraal Wegenbeheer en andere locaties. Opleidingskosten werden tot dusver incidenteel opgevangen in de diverse budgetten, het gaat echter jaarlijks om € 68.000 structureel.

Pensioenverplichtingen

De voorziening is in 2003 nieuw gevormd en heeft betrekking op de opgebouwde pensioenrechten van

- de huidige gedeputeerden en
- de voormalige gedeputeerden die (op balansdatum) nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt.

Het bedrag van de voorziening is actuarieel bepaald met behulp van sterftetabellen GMB/GBV 95-00. De voorziening is gewaardeerd op contante waarde tegen een rekenrente van 4%. De opgebouwde rechten worden jaarlijks aangepast aan de indexering van de CAO-lonen. Op basis hiervan dient een jaarlijks ophoging plaats te vinden met € 72.000.

Afstandsbediening bruggen

Op 23 november 2004 hebben wij besloten de lokale bediening van de Cronenburgherbrug en de Vreelandbrug over de Vecht voor 1 juni 2005 te beëindigen en over te gaan op afstandbediening van deze bruggen vanuit de centrale bedienpost van de DWR in Weesp. De structurele besparing was ingeboekt voor € 126.000 maar blijkt € 16.000 lager te zijn. Voorgesteld wordt dit bedrag als onvermijdbaar ten laste van de algemene middelen te brengen.

Onderhoud wegen

Jaarlijks wordt de voorziening bijgesteld op basis van geplande oplevering van wegen. Voor 2006 is dit een bedrag van € 174.000.

Ondertiteling RTV Utrecht

Bij de halfjaarrapportage 2004 is besloten om RTV Utrecht toestemming te geven tot het introduceren van de ondertiteling van tv-programma's ten behoeve van slechthorenden. Toen is eenmalig € 20.000 beschikbaar gesteld. Het gaat echter om structurele kosten.

Leges hogere grenswaarden vermindering baten

Op basis van de Legesverordening moeten leges worden betaald voor besluiten van GS tot vaststelling van hogere grenswaarden. Naar aanleiding van de uitspraak van de Hoge Raad in 1997 inzake de legesheffing inzake de afgifte van de verklaring van geen bezwaar ex art. 19 Wet op de Ruimtelijke Ordening is duidelijk geworden dat de inning van deze leges bij toetsing door de rechter niet rechtmatig zal blijken te zijn. Het gaat bij de vaststelling van hogere grenswaarden net als bij de afgifte van een verklaring van geen bezwaar om een publiek belang. Het voortzetten van de heffing van leges wordt juridisch kwetsbaar geacht. Hiermee zijn de onvermijdbare uitgaven € 60.000.

Woon-werkverkeer

In 2003 is het budget voor woon-werkverkeer met € 50.000 verhoogd. In de administratie is dit incidenteel verwerkt. Vooralsnog betreft dit een structurele verhoging.

Aardkundige waarden (€ 7.000)

Bij de behandeling van Programmabegroting 2004 in het najaar van 2003 heeft u besloten om middelen vrij te maken voor een structureel budget van € 7.000 voor te realiseren aardkundige monumenten. Dit bedrag is nog niet structureel in de begroting verwerkt.